

การศึกษาการนำนโยบายเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาของสำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไปปฏิบัติ

นายกมล พลอยงาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-298-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017658

1170601816

A STUDY OF THE PRIMARY QUALITY EDUCATION DEVELOPMENT
POLICY IMPLEMENTATION OF THE OFFICE OF THE
NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION

Mr.Kamon Ployngam

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulaongkorn Inviersity

1991

ISBN 974-579-298-5

กมล พลอยงาม : การศึกษาการนำนโยบายเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาของสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไปปฏิบัติ (A STUDY OF THE PRIMARY QUALITY
EDUCATION DEVELOPMENT POLICY IMPLEMENTATION OF THE OFFICE OF THE
PRIMARY EDUCATION COMMISSION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อุทัย มุญประเสริฐ, 326
หน้า. ISBN 974-579-298-5

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเรื่องการนำนโยบายเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาของ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) ไปปฏิบัติ ในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สำหรับเป็นกรณีศึกษาครั้งนี้ รวม 5 จังหวัด คือ จังหวัดสุพรรณบุรี ลพบุรี นครสวรรค์ พระนคร-
ศรีอยุธยา และนครปฐม

ผลการวิจัยปรากฏว่า จังหวัดส่วนใหญ่ได้รับรู้เรื่องนโยบายเร่งรัดคุณภาพและแนวทางปฏิบัติจาก
สปช. โดยจดหมายเปิดผนึกของเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (เลขาธิการ กปช.)
จากเอกสาร/หนังสือสั่งการของ สปช. และจากตัวเลขาธิการ กปช.เองโดยตรง ซึ่งเมื่อได้รับทราบเรื่อง
แล้ว ต่อมาจังหวัดส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติการและดำเนินงานให้นโยบายนี้มีสภาพการปฏิบัติที่เป็นปกติสืบเนื่องกัน
ไป ด้วยการจัดตั้งองค์กรขึ้นดูแลเรื่องการเร่งรัดคุณภาพโดยตรง มีการกำหนดแผนการเร่งรัดคุณภาพขึ้นใช้เป็น
กรอบกำกับทิศทางการปฏิบัติงานของหน่วยงานระดับล่างโดยตลอดทั้งสายงาน นอกจากนี้จังหวัดส่วนใหญ่
ยังได้จัดระบบการติดตามควบคุมกำกับและประเมินผลที่เน้นทั้งด้านการติดตามและด้านการรายงาน โดยให้
หน่วยงานตั้งแต่ระดับจังหวัดลงไปจนถึงระดับโรงเรียนได้มีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติที่สืบเนื่องสัมพันธ์กัน
โดยตลอด

ตัวบุคคลผู้มีบทบาทสำคัญในการนำนโยบายดังกล่าวออกสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด ได้แก่
ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด และปรากฏว่าหน่วยงานภายนอก
ที่ให้การสนับสนุนอย่างชัดเจน คือ การสนับสนุนเรื่องการสร้างข้อสอบวัดผลปลายปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จากวิทยาลัยครูที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษาเดียวกัน

มีข้อมูลที่ปรากฏชัดเจนว่า จังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดนครปฐมได้นำผลของการเร่งรัดคุณภาพมา
เป็นส่วนสำคัญของการพิจารณาให้ความชอบแก่ผู้ปฏิบัติงานตามนโยบาย

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา
บริหารการศึกษา
บริหารการศึกษา
2533

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
.....

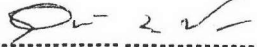
KAMON PLOYNGAM : A STUDY OF THE PRIMARY QUALITY EDUCATION DEVELOPMENT
POLICY IMPLEMENTATION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION
COMMISSION. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. UTHAI BOONPRASERT, 326 PP.
ISBN 974-579-298-5

The purpose of this research was to investigate the implementation of
The Accelerated Primary School Quality Policy at the provincial offices.
Five provinces were selected for these case-study: Suphanburi, Lopburi,
Nakornsawan, Ayudhya and Nakornprathom.

It was found that the provincial offices received the policy messages
by three important methods: through the opened letters of the secretary-
general, the official documents and from the lecture series given by the
secretary general himself. The provincial office of the primary education
carried out the given policy through establishing special organization to
oversee the policy implementation and following the procedure in accordance
with the ONPEC guideline. The persons who played the important roles in
handling this policy were the directors of the provincial offices and the
chiefs of the provincial supervisory units. The outside organization that
had essential role in developing instruments for evaluation of the policy
achievement at the provincial level were the teacher's colleges situated
in the same educational region. And to reinforce the operation, Suphanburi
and Nakornprathom had introduced the reward and the punishment as special
measure as related to the policy achievement.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของท่าน
รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้เมตตาให้
คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ ดร.วรเดช จันทรศรี อาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และท่านอาจารย์ ดร.พัชรี ธนมัย อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งได้กรุณาให้ความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับ
นโยบาย มีผลให้ผู้วิจัยนำความรู้ในบางส่วนไปช่วยกำหนดกรอบประเด็นที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่กราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่ง เป็นผู้สนับสนุนอย่างสำคัญจนผู้วิจัย
สามารถจัดทำวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จ

กมล พลอยงาม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	4
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	6
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
นโยบายและการพัฒนานโยบาย	8
นโยบายเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	12
การนำนโยบายไปปฏิบัติในหน่วยงาน	36
วิธีการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติในหน่วยงาน ..	47
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	56
การสรุปประเด็นการวิจัย	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย	59
	การศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	59
	การทดลองศึกษาขั้นต้น	60
	การสร้างเครื่องมือ	60
	การกำหนดแหล่งข้อมูล	63
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	63
4	กรณีการนำนโยบายเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไปปฏิบัติ	64
	กรณีที่ 1 กรณีของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สุพรรณบุรี	64
	กรณีที่ 2 กรณีของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ลพบุรี	100
	กรณีที่ 3 กรณีของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครสวรรค์	131
	กรณีที่ 4 กรณีของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	160
	กรณีที่ 5 กรณีของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครปฐม	189
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	243
	สรุปผลการวิจัย	243
	การอภิปรายผล	247
	ข้อเสนอแนะ	250
	บรรณานุกรม	253
	ภาคผนวก	259
	ประวัติผู้เขียน	326

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงวิธีการรับนโยบายและแนวปฏิบัติจาก สปช. ของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี	70
2	แสดงวิธีการรับนโยบายและแนวทางปฏิบัติจาก สปช. ของ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี	104
3	แสดงวิธีการรับนโยบายและแนวทางปฏิบัติจาก สปช. ของ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์	135
4	แสดงวิธีการรับนโยบายและแนวทางปฏิบัติจาก สปช. ของ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	165
5	แสดงวิธีการรับนโยบายและแนวทางปฏิบัติจาก สปช. ของ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม	194
6	สรุปผลการศึกษาคำรณำนโยบายเร่งคุณภาพไปปฏิบัติที่ระดับจังหวัด	217